Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

ILLUSTRERADT NYASTE

SÖNDAGSMAGASIN.

N:o 30. Utkommer hvarje Söndag. Götheborg den 22 Juli 1855. Pris för år: 6 R:dr 32 sk. B:co. IX årgången.

Furst Alexander Gortschakoff.

Under det att Rysslands krig med Turkiet och Vestmakterna redan var i full fart, sträfvade diplomatiken oafbrutet för freden, för att förebygga den förfärliga verldsbrand, som till slut hotade att antända hela Europa. Ryssland var outtröttligt i sina bemödande att så mycket som möjligt gifva underhandlingarnas gång en för sig förmånlig vändning. I Januari f. å visade sig grefve Orloff i Wien i sin kejsares uppdrag med förmedlingsförslag, efter hvilka snart följde nya; det kom emellertid icke till något resultat. Vid denna tid skötte ännu baron Meyendorf sin regerings intressen i Wien. Någon tid härefter kommo redan till offentlig kännedom de första hänsyftningarne på hans återkallande. Dessa underrättelser beteknades som rykten; men de dykade beständigt ånyo upp och följden visade, att de icke varit utan orsak. I Juni meddelades, att furst Alexander Gortschakoff skulle efterträda baron Meyendorf, och redan de första dagarne af Juli uppträdde han i Wien, för att der bevaka sin herres intressen med all den skicklighet och slughet, som utmärker denne utmärkte diplomat.

Familjen Gortschakoff härstammar genom den helige Michael Tschernikoff, som föddes 1246, från Rurik och Wladimir den Store. Bland de första af denna familj nämnes furst Peter, woiwod af Smolensk, som hela två år, 1609—11, försvarade denna stad mot Sigismund III af Polen, tills staden slutligen genom stormning blef intagen. Också en af Ryssarne värderad skald med detta namn finna vi anteknad, Dmitri, född 1656, som skref oder, satirer och poetiska epistlar. Furst Alexander, född 1764, utmärkte sig genom krigiskt mod. Han kämpade under Suwaroff i Turkiet och Polen, utmärkte sig vid stormningen af Prag, deltog i 1794 års fälttåg, hvarunder han bevistade slaget vid Zürich, och blef derefter militärguvernör öfver Nyborg. År 1807 erhöll han befälet öfver en truppafdelning i Bennigsenska armeen, kastade med denna marskalk Lannes tillbaka vid Heilsberg och deltog i slaget vid Friedland. I Barclay de Tollys ställe blef han 1812 chef för krigsministèren, blef derefter general vid infanteriet och ledamot af riksrådet samt dog 1855. — Furst Andreas var i 1799 års fälttåg under Suwaroff generalmajor i Italien, 1812 kommendant öfver en grenadierdivision och blef sårad vid Borodino. Under fälttågen 1813 och 1814 förde han befälet öfver första infanterikorpsen, kämpade med utmärkelse vid Leipzig och Paris, blef 1819 infanterigeneral, men lemnade 1828 armeen och drog sig till Moskau, hvarest han sedan dess lefver. — I nyare tiden tillhör detta namn trenne furstar, sönerna af furst Dmitri Gortschakoff: Peter, Michael och Alexander. Peter, född 1790, deltog först i fälttågen i Tyskland och frankrike, fäktade derefter i Kaukasus under Yermoloff, blef 1826 generalqvartermästare i Witt-

gensteinska armeen, anförde 1829 i kriget med Turkiet en infanteridivision, slog vid Aidos en turkisk korps och afslöt preliminärerna till fördraget i Adrianopel. År 1829 blef han, sedan han emellertid hade avancerat till generallöjtnant, generalguvernör öfver vestra Siberien och utnämndes 1843 till general af infanteriet. Tog afsked 1851. — Hans broder, furst Michael, föddes 1795, började sin militära bana vid gardesartilleriet, blef 1828 stabschef vid Rudsewischska korpsen och ledde i denna egenskap 1829 belägringarne af Silistria och Schumla. I Polska fälttåget 1831, hvaruti han sårades vid Grochow, utmärkte han sig vid Ostrolenka som befälhafvare öfver hela artilleriet och i synnerhet vid stormningen af Warschau, blef generalstabens chef i den aktiva armeen, 1843 artillerigeneral och 1846 militärguvernör öfver Warschau. I ungerska kriget 1849 tjente han med utmärkelse. Mot slutet af Juni 1853 utnämndes han till öfverbefälhafvare öfver ryska occupationsarmeen, inträffade den 1 Juli i Jassy och utfärdade den 2 Juli en proklamation till Moldauwalacherne. Sedan dess uppträdde han ofta här i aktiv tjenst; tills han fick befattning att begifva sig till trupperne på Krim.

De yngte af de tre bröderna, furst Alexander Gortschakoff, är född 1800 och egnade sig åt den diplomatiska banan, för hvilken han utvecklade en mångsidig talang. I sitt 24:de år blef han legationssekreterare i London, 1830 gick han som *charge d'affaires* till Florenz, blef 1832 legationsråd i Wien och 1842 gesandt i Stuttgart, hvarest han inledde förmälningen emellan kronprinsen af Würtemberg och storfurstinnan Olga. År 1850 erhöll han, med bibehållande af sin gesandtskapspost i Stuttgart, också tillika utnämning till rysk deputerad vid tyska förbundsdagen, och gick slutligen, som redan nämndt, i stället för den återkallade ryske gesandten baron von Meyendorf, till Wien, hvarest han inträffade den 5 Juli 1854. Den uppgift han der har att lösa är af ovanlig svårighet, och om det hittills icke lyckats honom att se sina bemödanden krönta med ett tillfredsställande resultat, så ligger detta icke i brist på förmåga i sitt kall, för hvilket han inlagt all den skicklighet och slughet, hvaraf ryska diplomaterna i allmänhet äro utmärkte.

Kriget i Asien.

III.

Turkiska arméen i Asien var beräknad på 4 armékorpser; dock lemnade dessas organisation, vid krigets utbrott, mycket öfrigt att önska. Blott gardes- och anatoliska korpserna voro fullständigt organiserade, andra, såsom korpsen från Arabistan och den från Irak, funnos ännu fördetmesta blott på papperet. Dessutom skickades större delen af gardeskorpsen till Donau eller begagnades som garnison i Konstantinopel och blott korpserna från Anatolien kunde föras till krigstheatern. Således bestod då hela den på asiatisk-ryska gränsen om hösten 1853 uppställda turkiska krigsmagten blott af 60,000 man, nemligen 40,000 man reguliera trupper och 20,000 Baschi-Bozuker med 1000 kanoner. Häraf kom på arméen vid Kars 40,000 man, resten på de begge korpserna från Batum och Bajasid. Till öfverbefälhafvare öfver hufvudarméen utnämndes Abdi Pascha, Muschir af Anatolien.

Ryska stridsmagten i de kaukasiska länderna bestod vid krigets början af den såkallade "afsöndrade kaukasiska armékorpsen" och torde icke hafva öfverstigit 80,000 man. Denna stridsmagt var fördelad på begge sidorna af Kaukasus och måste i norr besätta kaukasiska linien från Svarta till Kaspiska hafvet, de vigtigaste kuststäderna Sudschuk-Kalé, Anapa och passen till Krim; den måste bevaka den öfver bergen från Wladikawkas till Tiflis förande stora militärvägen och i söder förse den lesghiska och daghestanska linien, fästningarne i det inre och städerna vid turkiska gränsen med besättningar, så att i bästa fall blott 25,000 man blefvo öfriga att använda i öppna fältet mot de anryckande Turkarne på hela gränssträckan från pontiska kusterna till Ararat.

Den framskridna årstiden och vinterns hastiga inbrott i dessa nejder gjorde ett verkligt fälttåg detta år omöjligt. Turkiska fältherren hade derför ingen annan uppgift än att skydda sig mot förluster och om möjligt vinna en säker grundval för sina framtida operationer. Det förra kunde han åstadkomma genom iakttagandet af en sträng defensivställning för Kars midt emot den på Gumri sig stödjande ryska hufvudkorpsen; det senare genom en ändamålsenligt inledd och raskt utförd diversion mot Erivan i ryska Armenien.

Deremot beslöt Abdi Pascha att uppslå sina vinterqvarter i Kars och Erzerum och i lugn motse följande året, hvarom han äfven underrättade sin regering. Denna sände honom deremot den bestämda befallningen att ofördröjligt rycka fram och angripa.

Men innan ännu Abdi Pascha kunde efterkomma regeringens befal'ning och med hufvudmagten rycka fram mot Gumri, hade Zarif Mustapha Pascha, guvernören i Erzerum, sammanrafsat ett par tusen Baschi-Bozuker, för att med dessa företaga från Ardahan ett ströftåg till det f. d. turkiska (år 1829 åt Ryssland öfverlemnade) distriktet Akiska. De svaga ryska posterna drogo sig för honom tillbaka till fästningen Akiska, och i uppfångade bref från kommendanten i densamma till furst Woronzoff visade det sig, att denna plats, om den cernerades, snart måste gifva sig af brist på lifsmedel. I anledning af denna underrättelse skickades till förstärkning af Zarif Mustapha Pascha ytterligare Ali Pascha med sina af åtta bataljoner, något kavalleri och 16 kanoner sammansatta division till Kurdalen vid Akiska, för att påskynda fästningens fall. Med rästen af hären satte sig Abdi Pascha de första dagarne af November i rörelse, gick 1½ mil nedanför Gumri öfver gränsfloden Arpa-Tschai, och uppslog i närheten deraf vid Baindir sitt läger. Ett utfall af besättningen i Gumri mot turkiska förtruppen blef tillbakaslaget, och de utanför fästningen ännu icke i tillräckligt antal befintlige Ryssarne tvingades till återtåg mot Kara Kilissa på vägen till Tiflis. Med dessa lagrar nöjde sig den turkiske fältherren. Arméen förblef i overksamhet på samma ställe, och Baschi-Bozukerne plundrade af all magt de kringliggande byarne. Men Ryssarne vunno tid att öka sina försvarsanstalter och i all maklighet träffa nödiga förberedelser till ett offensivt fälttåg.

Ali Pascha, som hade uppställt sin division i åtskiljda bataljoner rundt omkring fästningen Akiska, öfverföllo den 26 November af general Andronikoff, slogs helt

och hållet och drefs tilibaka öfver gränsen med en förlust af 14 kanoner och största delen af sitt bagage. Underrättad om detta nederlag och dessutom tvungen af den kalla väderleken och brist på lifsmedel, beslöt sig äfven Abdi Pascha att öfvergifva sin ställning vid Baindir och anträda återtåget till Kars. Men på halfva vägen, vid byn Kedik-Ler, upphanns den på återtåg befintliga arméen af Ryssarne under Bebutoff och sprängdes efter kort strid till den grad, att den åter kunde samlas först bakom Kars' förskansningar.

Abdi Pascha blef nu afsatt och ersatt af Achmet Pascha, en rå okunnig Kurder, hvars usla uppförande äfven var hufvudorsaken till olyckan vid Kedik-Ler. Från denna tid daterade sig epoken för arméens i Kars lidanden. Tidningarne innehålla härom sorgliga skildringar. Enligt dessa skall Achmet Pascha, i komplott med alla leverantörer, hafva försett trupperne med endast usla och otillräckliga lifsmedel, under det att han tvingade dem att hela timmar exercera i den djupaste snö och vid 26 à 30 graders köld. Sjukhusen, illa inrättade och försedda med ännu sämre läkemedel (emedan dessa säljas af arméens dirigerande chefsläkare), fylldes med sjuka, af hvilka flertalet härifrån fann sin väg endast till kyrkogården. På detta sätt omkommo 5 à 6000 soldater, under det att generalerna och de högre officerarne lefde i det största öfverflöd. Lyckligtvis återkallades snart äfven Achmet Pascha och ställdes för en krigsrätt för att stå till ansvar för sitt skamliga beteende. Zarif Mustapha Pascha, rekommenderad af engelske konsuln i Erzerum, blef hans efterträdare.

IV.

Den nye öfverbefälhafvaren, om just icke rik på militäriska kunskaper, hade dock den ena goda egenskapen, att han något mera än hans företrädare såg på truppernas ordentliga förplägning. I verkligheten började också arméens tillstånd under honom att förbättra sig; vid sjukhusens inrättande användes mera omsorg, och på de årslånga obetalda aflöningarne betalades åter åtminstone några piaster. Men i samma mån arméens fysiska tillstånd förbättrades, tycktes den moraliska försämras bland dess anförare. Straxt efter nederlaget vid Keki-Ler träffade man i Konstantinopel anstalter att sända ett antal europeiska officerare, som dels redan länge hade uppehållit sig i Turkiet, dels vid krigets utbrott hade kommit till Konstantinopel, till Kars, för att vid arméens reorganisation väcka en hjelpsam hand.

Ibland dessa voro flera ungerska och polska officerare och det af bekanta namn, såsom generalerna Guyon, Kmety, Stein, öfverste Kollman, polackerna Brianski och Bystrzanowski. Guyon som kom först, öfvertog ledningen af generalstabsaffärerna, en befattning, hvartill han hvarken egde tillräcklig affärskännedom eller tallent. Men så mycket bättre förstod han att genom sitt brutala och taktlösa sätt göra hela verlden till sina fiender, utan åtskillnad på kristen eller turk. De öfrige europeiska officerarne lefde i samma fiendtliga förhållanden sinsemellan som med Guyon. Den dugligaste af dem alla, generalen baron Stein (Farsat Pascha), densamme som genom sitt inflytande och anseende hos turkarne hade varit i stånd att lyckligt och med framgång inverka på de följande operationerna, blef på grund af en smädlig hemlig angifvelse, då han knappt hade börjat sin verksamhet, återkallad. Således framrykte sommaren, och arméen, som genom förstärkningar från alla kanter hade mer än förr tillökats, hade åter kunnat börja sina operationer, om icke dess anförares oenighet hade hindrat detsamma.

General Bebutoff, ryska hufvudkorpsens kommendant, ryckte, utledsen öfver det långa väntandet, ut ur sin ställning vid Gumri, mot turkiska arméen och erbjöd densamma batalj. Men fyra veckor stodo de begge härarne på kort afstånd midt emot hvarandra, utan att kunna besluta sig till anfall. Då inträffade i turkiska högqvarteret den underrättelsen, att Selim Pascha med sidokorpsen vid Bajasid hade blifvit angripen och sprängd af en rysk kolonn under general Wrangel, och snart derefter, att samma ryska kolonn hade besatt Bajasid och att en corps tillika var i antågande mot Topra-Kale på vägen till Erzerum. Angreppet på ryska ställningen vid Kurukdere blef nu beslutadt och utfördt den 4 Augusti. Det misslyckades fullständigt, tack vare den turkiska generalstabens dispositioner, hvilka gjorde det möjligt för ryssarne att efter hvarandra slå de begge kolonnerna, uti hvilka arméen vid angreppet hade delat sig. Turkarne förlorade på denna blodiga dag 3500 man i döde och sårade och flere kanoner; 2000 man räkade i rysk fångenskap. Men också Ryssarne hade köpt sin seger dyrt. Deras förlust uppgick enligt deras egna officiella uppgifter till öfver 3000 man. Denna svåra förlust och ett samtidigt förödande infall af Schamyl i distriktet Tiflis måste varit orsaker, hvarför de icke blott underlåto att fullfölja sin seger, utan till och med efter några veckor drogo sig tillbaka till Gumri. Liknande orsaker måste äfven hafva föranlåtit Wrangel att draga sig tillbaka från Bajasid. Rörelsen bland bergsfolken och ovissheten om de Alliérades landstigningsförsök tyckas vid denna tid hafva väckt allvarsamma farhågor i Tiflis.

Nu inträdde en fullständig vapenhvila, och begge partierna inskränkte sig till att observera hvarandra på afstånd och gingo vid den annalkande vintern i vinterqvarter. Ryssarne uppslogo detta likasom det förflutna året med sin hufvudstyrka mellan Gumri och Tiflis. Turkarne qvarlemnade 10,000 man i Kars och Ardahan och förlade resten af sin armé i Erzerum. Korpsen från Bajasid ryckte slutligen, sedan Ryssarne hade aflägsnat sig derifrån, till sin förra ställning, för att bevaka Ararat-passen.

Efter det olyckliga slaget vid Kurukdere följde afsättningarne, såsom det är brukligt i Turkiet. Man började med öfverkommendanten Zarif Mustapha Pascha; Kurschid Pascha (Guyon) och ett halft dussin andra Paschar följde honom. De polske generalerna Brianski och Bystrzanowski med nästan samtlige europeiska officerare blefvo likaledes aflägsnade, men Wassiff Pascha, med den engelska öfversten Williams som rådgifvare vid sidan, utnämndes till ny öfverbefälhafvare för arméen. Enligt de senaste underrättelser skall anatoliska arméen nu befinna sig i något bättre tillstånd och ifrigt arbeta på förskansningen af de strategiskt vigtigaste punkterna.

Om de allierades nyaste företag mot kusterna vid Asowska sjön skall frambringa någon förändring i Turkarnes derådande framgångssätt, får framtiden afgöra, hvilken äfven kommer att upplysa.

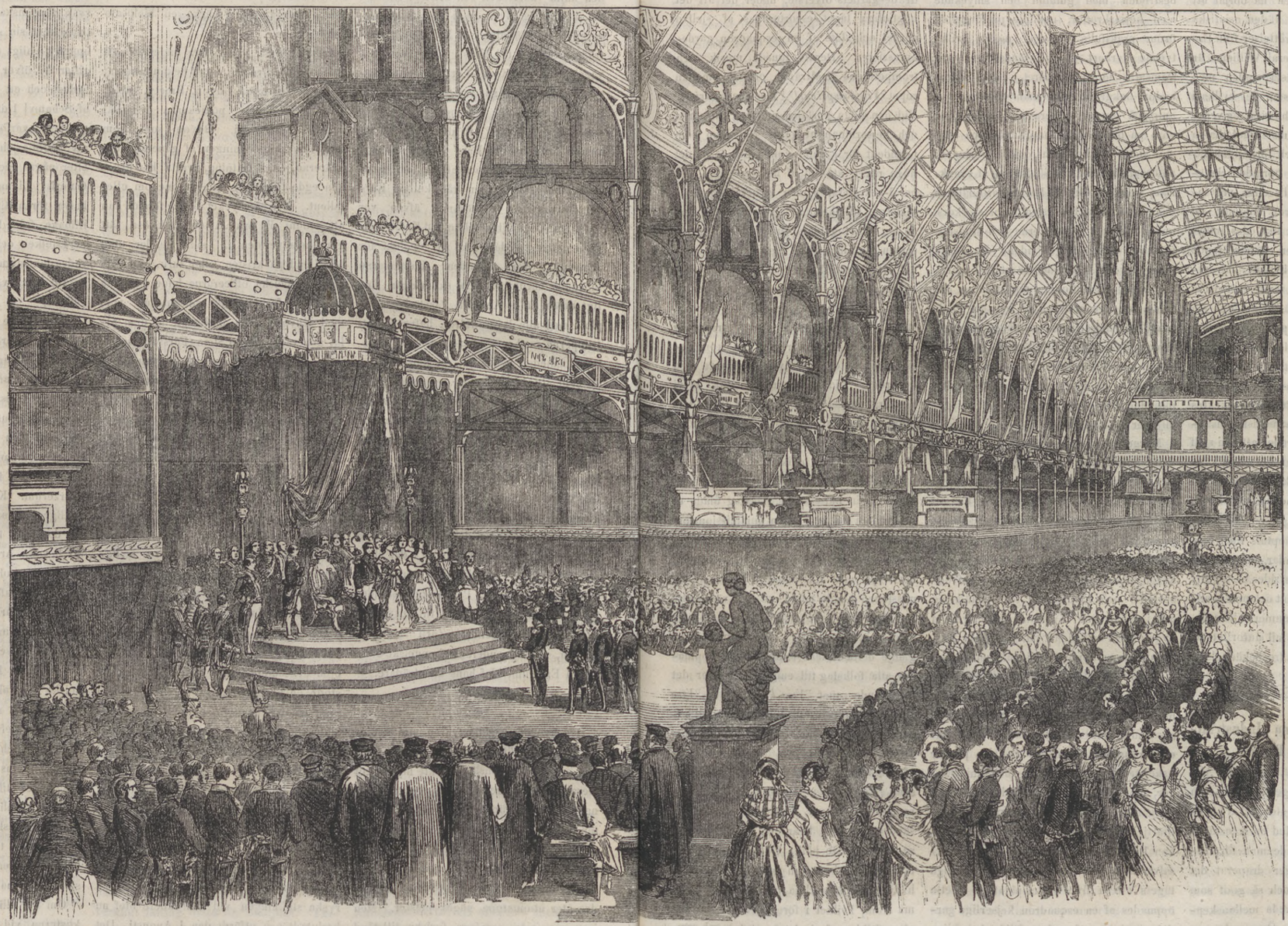

ÖPPNANDET AF ALLMÄNUSTRIUTSTÄLLNINGEN I PARIS.

oss, om detta företag icke likasom så många andra springer sönder som en såpbubbla. Härvid få vi icke dölja, att dock många tecken häntyda derpå, att de Allierade under senare tiden ha börjat att mer och mer inse vigten af den asiatiska krigsskådeplatsen. Underrättelser från Erzerum förmäla, att general Williams är ifrigt sysselsatt att befästa staden med jordverk på samma sätt som de, hvilka i Selistria och Sebastopol ha visat sig verksamma. General Williams skall hafva väckt nya sympatier och förhoppningar bland folket. Innan han började arbetena bevistade han Medschlis eller provinsialrådet, sedan han förut inbjudit de kristne notabiliteterna att likaledes infinna sig. Han höll derefter ett hänförande tal till alla klasser, uti hvilket han yttrade sin förväntan, att såväl de kristne som muselmänerna skola ådagalägga sin fosterlandskärlek och hoppas upplefva den dag, då den kristne skulle hafva samma ära som muselmanen att kämpa för sitt fädernesland. Detta tal skall hafva frambragt en stor verkan. Turkarne tycktes se mörka ut, men den armeniska biskopen reste sig och förklarade, att han sjelf var beredd att bära en musköt; han kände sig efter den engelske Paschans ord som menniska och icke mera som en hund, och arbetare skola finnas i mängd. Sedan dess ha Armenier hoptals tillströmmat med hackor och spadar och gör god tjenst. General Williams rider beständigt från ett fäste till ett annat och misshandlingen af kristne kunna numera icke förefalla, emedan han har full autoritet att dömma öfver folk af alla trosbekännelser.

Öppnandet af allmänna Industriutställningen i Paris.

Som redan är bekant, öppnades Allmänna Industriutställningen i Paris den 15 Maj, dock var då en stor del af packkistorna ej öppnade. Med en fransmännen egen skicklighet hade man för tillfället med prydliga tyger draperat det som icke var färdigt, och så godt som möjligt smyckat det breda mellanskeppet med prålande taflor. Öppnandet var emellertid en nödvändighet, under det att utställningen icke blir fullständig förr än vid slutet af Juli

Den för det kejserliga paret bestämda thronhimmeln, af röd sammet, stod i midten af mellanskeppet midt emot byggnadens kejsarport (porte impériale). Rikt beströdda med guldbin och smyckade med kejsarkronor, nedföllo på förgyllda örnar praktfulla draperier, mellan hvilka tvenne dyrbart prydda ländstolar voro framsatta för kejsarparet. I thronhimmelns bakgrund såg man riksvapnet i guld på purpur. Flera rader sittplatser voro på begge sidor anordnade: på venstra sidan för kejsarens och kejsarinnans anförvandter, för marskalkerna af Frankrike, erkebiskopen af Paris, kardinalerna och riddarne af hederslegionens storkors, under det att gesandterna och stadsministrarne intogo högra sidan. De öfriga raderna voro bestämda för statskorporationernas deputationer, domstolarne och tribunalet, ledamöterna af franska institutet, den kejserliga utställnings-kommissionen, de franska och utländska prisdomrarne och kommissarierne. På de öfre gallerierna höjde sig tribuner för särskildt inbjudne och för innehafvare af saison-biljetter (à 50 francs).

Morgonen var regnig och dyster; men detta kunde icke hindra den ilande, festligt smyckade mängden att ganska tidigt skynda till de Elyseiska fälten, för att flera timmar vänta vid industripalatsets portar. Klockan 10 öppnades dessa för de inbjudne gästerna, som i tusentals vagnar körde från östra sidan in genom hufvudportalen och klockan 11 för utställarne och innehafvarne af saison-biljetter genom flygelporten vid sidan. De officiela korporationerna kommo in i palatset genom mellersta paviljongen, hvilken allt mer och mer började fyllas och företedde de mest lysande dametoiletter på tribunerna, under det att herrarne i galadrägt efter rang och stånd intogo sina platser i skeppet. Talrika garde- och linietrupper, cavalleri och fotfolk hade besatt ingångarne vid palatset; municipal- och militärtjentemän bibehöllo ordningen. Klockan 1 tillkännagaf ändtligen en artillerisalva från Invalidhotellet det kejserliga tågets afresa från Tuileripalatset. Detta öppnades af en esquadron kejserliga gardekyrassierer, efter dem följde kejserliga hofvets stordignitärers vagnar, derefter en statsvagn, uti hvilken prinsessan Mathilda befann sig, ledsagad af sin hedersvakt och damerna af hennes hus, och ändtligen den dyrbara kejserliga stats- och kröningsvagnen, med det kejserliga paret; vid sidan redo öfverstallmästaren och hundrade-gardets öfverste, under det att det högtidliga tåget escorterades af sjelfva gardet och slöts af en esquadron gardekyrassierer. Derute tonade musik och trompeternas smattrande och deremellan ropet "*Vive l'empereur!*" "*Vive l'imperatrice!*" Vid den höga portalen mottogs kejsaren och kejsarinnan af prins Napoleon som president för kommissionen och förde det höga paret, åtföljdt af hofpersonalen, general-sekreteraren och general-kommissarierna, till thronen. Kejsarparet bugade sig och tog plats, under det att prinsessan Mathilda satte sig till höger omedelbart bakom thronen, men riksmarskalkarne Magnan, Vaillant och hertigen af Bassano blefvo stående. Prins Napolen steg upp på estradens första trappsteg och uppläste ett längre tal om kommissionens arbeten, och hvilket slutade med de orden: "Vid utställningens slut, då vi hos ers majestät skola föreslå till utdelning de beslutade prisbelöningarne, hoppas vi kunna bedöma resultatet af denna stora utställning, hvilken vi bedja E. M. nu forklara öppnad." Härpå svarade kejsaren: "Min kära kusin! Då jag ålade er att träda i spetsen för en kommission som har så många svårigheter att öfvervinna, önskade jag att gifva er ett synnerligt bevis på mitt förtroende. Tacka kommissionen i mitt namn på det vänligaste för dess bevisade omtänksamma bestyr och oträttliga möda. Jag öppnar med glädje detta fridens tempel, som uppmanar alla folkslag till enighet." Under det fortfarande ropet "*Vive l'empereur!*" "*Vive l'imperatrice!*" började nu kejsaren till höger och kejsarinnan till venster deras vandring i mellanskeppet. En musikkorps af 150 man spelade drottning Hortenses sång *(l'artant pour la Syrie &c.)* och flera andra stycken. Det var ett vackert skådespel, som hvar och en gerna ville se på närmaste håll. Det var med möda man kunde bana en smal väg, genom hvilken det kejserliga paret kunde komma fram, hvilket i föreskrifven rangordning följdes af de höga stats- och embetsmännen. Kejsaren bar generals uniform, hade en lugn, otvungen hållning och han äfvensom hans sköna gemål upp-

repade vänliga helsningar åt alla sidor. Kejsarinnan Eugenia tycktes företrädesvis vara föremålet för allas blickar. Hennes klädsel, en ljus, sjögrön klädning, det blonda håret och lockarne genomflätade med perlor och derutanpå det kejserliga diademet, höjde den höga damens skönhet; uti hennes hållning voro förenade spansk värdighet och fransyskt behag. Återkommet till thronen, anträdde nu det kejserliga paret i festligt tåg och i samma ordning det anländt till industripalatset, sitt återtåg till Tuilerierna, och högtidligheten, om än utan solsken, dock i det klaraste fridsljus, var slutad.

Omedelbart efter Industripalatsets öppnande inträffade de främmande mycket sparsamt; men sedan början af Juni infinna de sig i större mängd. Engelska och Tyska språken höras vid hvarje steg man tager. Äfven Italienarne lemna stora bidrag; de äro stolta öfver sina landsmäns alster, och fransmännen äro nog höfliga att medgifva detta erkännande. De främmandes besök tilltager för hvarje dag, och hyresvärdarnes mod, som för några ögonblick var nära att slockna, uppflammar åter klarare än förr.

Kaleidoskop.

Om Morötter. Dr Sprengel meddelar i "Ostseezeitung," att han redan sedan 5 år sår morötter ibland Raps, Valmo, Råg och Hvete. Han låter dem blifva stående i jorden öfver vintern och upplöjer dem på våren för att använda dem till Hästars, Kors och göd-baggars utfodring. Hitintills hafva Morötterna aldrig lidit af vinterkölden och alltid gifvit god afkastning.

Sparrisfrö såsom Kaffe. I stöd af Liebigs upptäckt, att sparris innehåller samma egendomliga ämne som Kaffe och Thé, nemligen "taurin," beredde en Engelsk Konst-gartner af späda sparisskott kaffe, som dock hade en alkalisk smak. Derefter använde han mögna sparrisfrö till kaffeberedning. Dessa skola rostade och malna hafva gifvit ett starkt doftande kaffe, hvilket svårligen kunnat skiljas från det finaste "Mocca".

Medel att åter göra skämdt kött användbart. Man lägger det skämda köttet, som man åter vill göra användbart, i en med vatten fylld kokkittel. Så snart det uppkokar, skummas det väl. Derefter kastar man ett hårdt, glödande, icke mera rykande träkol i kitteln. Man lemnar det deri 2 eller 3 minuter och det har då dragit till sig all elak lukt både från köttet och spadet. Vill man steka köttet, så uppkokas det förut. Sedan spadet blifvit skummadt, kastar man likaledes ett glödande träkol deri. Efter förloppet af 2 minuter upptages köttet, torkas och stekes. Samma förfarande kan man och använda med något gammal fisk.

Medel att förmå fruktträd bära stora frukter. Man inympar i en stam 2:ne olika sorter, en sommar- och en vinterfrukt på så sätt att halfva trädet kommer att bära den ena, halfva den andra sorten, och tillser att sommarfrukten kommer på södra sidan. Mångårig erfarenhet har lärt, att träd på så sätt behandlade och uppdragna städse bära vackrare och större frukter än de på hvilka blott en af dessa sorter finnas, och det äfven om de stå i samma trädgård. Vill man söka en grund härtill, så tyckes den enklaste vara denna: den tidiga sorten, som redan vid början af sommaren hinner till en större växt och mot slutet af sommaren är mogen att aftaga, behöfver och erhåller under denna tid en större mängd saft från stam och grenar än den sena frukten, som då först börjat växa. När sommarfrukten är aftagen, användes åter saften från hela trädet till utbildande och fullkomnande af vinterfrukten.

Scheuts's nya Räknemachin.

Denna räknemachin, som har väckt stort uppseende i den vetenskapliga verlden, är en uppfinning af Herrarne Georg och Edvard Scheuts i Stockholm. Hela machinen intar ej större rum än ett litet fortepiano.

Den för räkneoperationen bestämda delen af machinen, består, som man ser af omstående teckning, af en rad af femton upprättstående stålaxlar, som gå midt igenom fem rader (femton i hvarje rad) silfverbeklädda nummerringar, under det hvarje ring uppbäres och vrider sig concentriskt på sin egen lilla messingsskifva, som har ett tillräckligt stort hål för att medgifva stålaxlen att passera derigenom, utan att vidröra detsamma. På ytan af hvarje ring äro ordningsnummerna graverade, af hvilka ett framträder åt gången och de nummer som visa sig i den horizontela ringraden kunna läsas såsom i vanlig skrift. Den första raden utvisar resultatet med femton sifferrum, af hvilka machinen aftrycker de åtta. Den undra ringraden uttrycker de första Differencialerna. En rad kan ställas så att den utvisar och räknas med siffror enligt Decimalsystemet, såsom siffrorna 9865432 1056789, hvaraf de första 8 siffrorna blifva aftryckte. Genom en enkel förändring kan den räkna med siffror, uttryckande i sextiotals systemet grader, minuter, secunder och decimaler af secunder såsom 87 grader 43 minuter 24.687356402 secunder, hvilket resultat, om det visar sig i den öfre ringraden, skulle aftryckas 87 grad. 43 minut. 24.69 secunder.

Resultatet aftryckes på sin bestämda plats. Man behöfver blott sätta hvarje sifferrings rad till de differentialer, som äro beräknade efter den särskildta formeln, och lägga en blyremsa på tryckningsapparatens skifva, då genom handtagets omvridning, hela det sökta talet uträknas och aftryckes i bly. Härigenom afser man att få en vaeker stereotypform, hvarifrån man omedelbart kan erhålla stereotypplåtar för vanlig tryckpress. I enlighet med det förhållande machinen vanligen arbetar, blifva i timmen 120 rader problemer och resultater uträknade och stereotyperade färdiga för tryckpressen.

Machinen, som blifvit sänd till Hrr. Donkin & Comp. Ingenieurer i London, har blifvit visad och förklarad vid flera tillfällen för åtskilliga vetenskapsmän i K. Vetenskaps Societetens rum genom M:r Gravatt F. R. S.

Förklaring öfver ritningen: A är en jernaxel, vid hvilken äro fästade planer B. C C äro ringar på hvilka siffror synas; dessa ringar äro ej fästade vid axlen, men sättas i rörelse genom tryckpjecer (DD), som komma i beröring med kuggarne (E) på samma gång som axlens omvridning sätter tryckets andra ända (F) i beröring med den uppstående delen (G) på den nedre ringen. Häraf synes, att när axlen omvrides, sättes ringen i rörelse och framställer den sökte siffran.

Detta torde gifva läsaren en allmän idé om denna vackra uppfinning.

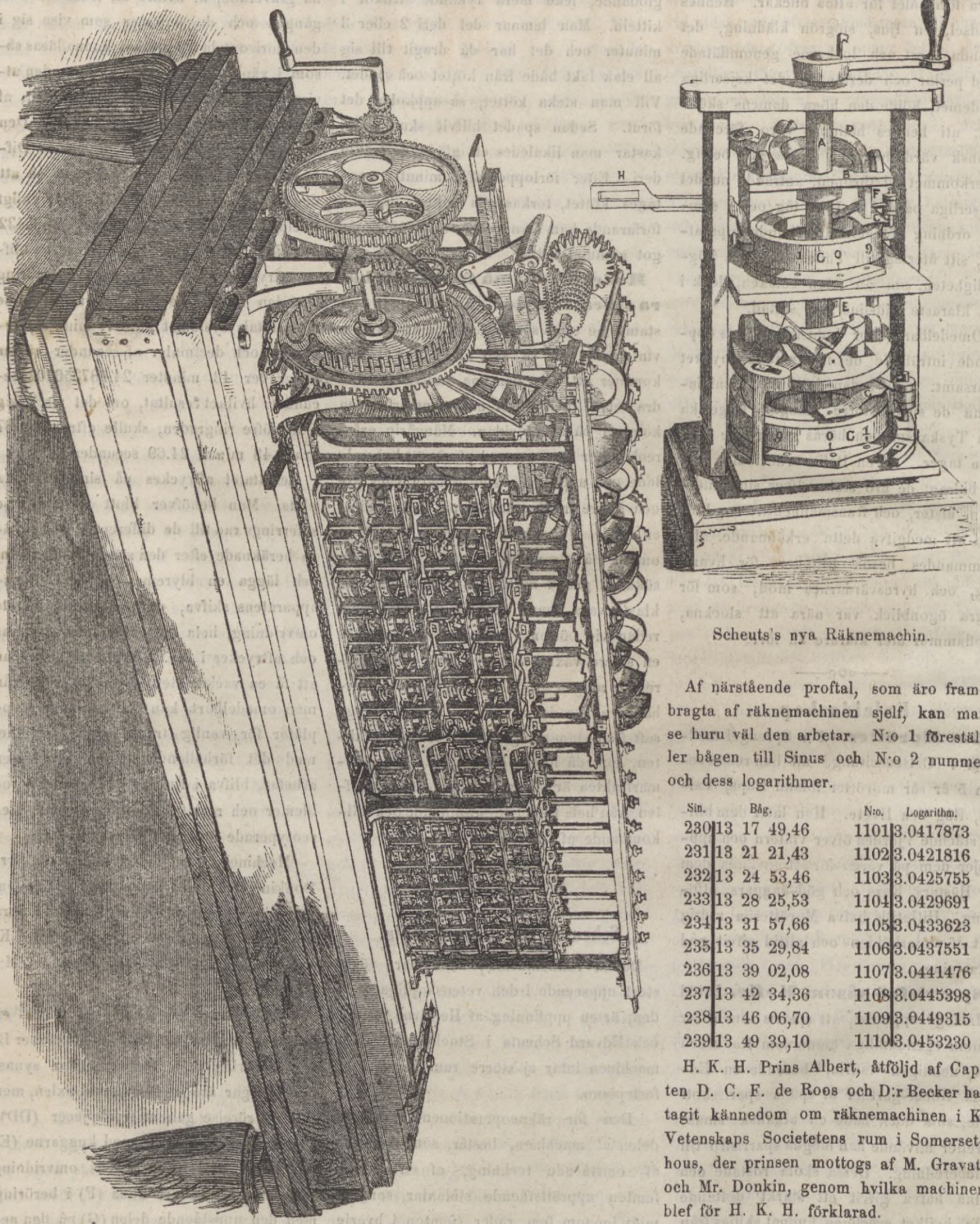

Scheuts's nya Räknemachin.

Af närstående proftal, som äro frambragta af räknemachinen sjelf, kan man se huru väl den arbetar. N:o 1 föreställer bågen till Sinus och N:o 2 nummer och dess logarithmer.

Sin.	Båg.	N:o.	Logarithm.
230	13 17 49,46	1101	3.0417873
231	13 21 21,43	1102	3.0421816
232	13 24 53,46	1103	3.0425755
233	13 28 25,53	1104	3.0429691
234	13 31 57,66	1105	3.0433623
235	13 35 29,84	1106	3.0437551
236	13 39 02,08	1107	3.0441476
237	13 42 34,36	1108	3.0445398
238	13 46 06,70	1109	3.0449315
239	13 49 39,10	1110	3.0453230

H. K. H. Prins Albert, åtföljd af Capten D. C. F. de Roos och D:r Becker har tagit kännedom om räknemachinen i K. Vetenskaps Societetens rum i Somersethous, der prinsen mottogs af M. Gravatt och Mr. Donkin, genom hvilka machinen blef för H. K. H. förklarad.

Scheuts's nya Räknemachin.

Härmed följer Bihanget: "Minnigrey", pag. 179—186.

Nästa N:o utgifves den 29 Juli.

C. Petersens Officin 1855.